WANDELZOEKTOCHT

TONGEREN



Linx+

SCHRIJF BIJ ELKE FOTO DE JUISTE STRAATNAAM

Op de bladzijde hiernaast zie je twaalf foto's van plaatsen die je onderweg tegenkomt. Schrijf bij het corresponderend nummertje hieronder de straatnaam. (De antwoorden staan achteraan de brochure.)

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____

WANDELZOEKTOCHT



1



2



3



4



5



6



7



8



9



10



11



12

WELKOM IN HET MOOIE TONGEREN

Wandelafstand: 5 km. Er is een kaart met wandelroute midden in dit boekje. Veel wandelplezier! De juiste antwoorden van de vragen bij de wandeling staan achteraan deze brochure (niet spieken!).!

Vertrek aan het station van Tongeren (Stationsplein 1).
Vanaf het station wandel je via de Stationslaan naar de Veemarkt.

Vraag 1: **Welke pater vind je hier?**

We gaan nog niet naar het centrum, maar lopen links langs de Leopoldwal.



Deze straat is aan de linkerzijde bebouwd met nogal ruime burgerhuizen uit het einde van de 19de en het begin van de 20ste eeuw. Opvallender is het bouwwerk aan de rechterzijde: de imposante resten van de middeleeuwse wallen. Die werden boven op de **Romeinse wallen** 1 uit de 2de eeuw gebouwd.

Vraag 2: **Wat vindt hier elke zondag plaats?**
Tip: kijk even goed rond.

Stap de Leopoldwal ten einde en ga via de Moerenpoort aan je rechterkant de stad in.

In de middeleeuwen kon je de stad enkel in of uit via zes stadspoorten. Enkel deze Moerenpoort uit 1379 bleef volledig bewaard. Er bevindt zich nu een historisch museum. Je komt er alles te weten over de militaire geschiedenis van Tongeren. Bovenop de statige toren heb je een prachtig panoramisch uitzicht over het begijnhof en het centrum van Tongeren.

Ga richting bovenstad via de Kielenstraat en sla linksaf de Sint-Catharinastraat in.



SINT-CATHARINAKERK 2

Omdat de middeleeuwers een nieuwe stadsomwalling aanlegden moest het begijnhof verhuizen. De begijnen verhuisden hun vakwerkwoningen. Door ze opnieuw gestructureerd op te trekken ontstond er een stratenbegijnhof rond hun Sint-Catharinakerk.

Vraag 3: Hoe wordt de kerk nog genoemd?

Vraag 4: Voor de kerk ligt een mooi kunstwerk, hoeveel bloemen tel je?

Draai links de Brouwersstraat in (naast de kerk) en neem direct rechts de Bredestraat. Op het kruispunt met de Slachthuisstraat rechtdoor naar Onder de Linde.

Hier kan je in alle rust prachtige foto's maken. Geniet van de sfeer die je hier voelt.

"Ode aan sterke vrouwen" 3

BEGIJNHOFMUSEUM Ga hier binnen en ontdek hoe deze geëmancipeerde vrouwen hun leven indeelden. Het museum is een ode aan hun doorzettingsvermogen en toewijding.

Tegelijkertijd merk je dat die geschiedenis vol waardevolle elementen zit,



handigheidjes waarmee we vandaag nog altijd ons voordeel doen. In de mooie woonkamer tegen het voortuintje vind je het schrijn van het begijnhof. Een heel belangrijk stuk in de museumcollectie.

De beste manier om het museum te bezoeken? Loop eerst helemaal naar boven: op de zolder sloegen ze vroeger graan op en droogden ze de was. Nu tonen ze je een overzicht van de restauratie en je ziet er meteen een aantal belangrijke meubels, zoals een typische linnenkast en een linnenpers.

Vraag 5: **Wie was de patrones van het begijnhof?**

Verlaat het begijnhof door tot naar de waterkant te lopen. Het brugje over en stap rechts over de wandelstraat, links zie je nog de Lakenmakerstoren.Achter de fonteinen kom je terecht in het stadspark De Motten.

DE MOTTEN is even divers als Tongeren zelf. Skatende jongeren komen hier even graag als ouderen. Sporters, wandelaars, genieters, De Motten biedt voor elk wat wils, het hele jaar door. Het openleggen van de Jeker zorgde naast een ecologische meerwaarde bovendien ook voor de opwaardering van deze stadsbuurt. Dit brengt de natuur dichter bij de kern van de stad.



Hier kan je even de tijd nemen om te rusten of te picknicken. Kinderen kunnen zich uitleven in de speeltuin, de minigolf, roeibootjes of het verkeerspark.

Vraag 6: **Wat kost minigolf voor een kind?**

In de vijver voor Cultureel Centrum De Velinx bevindt zich een opmerkelijk beeld. Met **ROMAN RIOTS** geeft

Nadia Naveau een moderne interpretatie aan de Centauromachie, een Grieks mythisch gevecht dat vaak opduikt in de kunst van de Klassieke Oudheid. Slechts enkele fragmenten van deze historische beeldengroep werden teruggevonden. De ontbrekende delen werden vervangen door metaal. Kijk vooral goed. Je zal verrast zijn door enkele absurde elementen. Apollo met een motorhelm, een Centaur met een duikhelm, een opmerkelijke Rolls Royce... Zelfs cartoonfiguur Popeye kreeg een plekje in het werk.

Neem de trapjes achter het beeld en ga richting stad.



Op deze foto zie je welke straat je moet nemen.

Aan het einde van de Herckenrodestraat? Steek rechtover naar de Jekerstraat en draai rechts de Muntstraat in.



MUNTHUIS 4

De Oude Munt of de 'Antiqua Moneta' was gelegen op de hoek van de Grote Markt en de Sint-Truiderstraat. In het gebouw lag het atelier waar de munten van de stad werden geslagen. In de 14de eeuw werd het muntatelier naar de huidige Muntstraat overgebracht.

De naam van dit laatgotisch gebouw berust eigenlijk op een misvatting. Het verhuisde muntatelier lag namelijk aan de overkant van dit pand. Toch zal deze naam voor de eeuwigheid met dit gebouw verbonden blijven, hoewel het in feite 'gewoon' het woonhuis van een rijke burger was.

Vraag 7: **Wat klopt hier niet?**

SPAANS HUIS Het Spaanse huis is nog het enige houten huis in Tongeren. De andere, want er waren er heel wat meer, werden in 1677 door Franse soldaten in brand gestoken. Het is een authentiek vakwerkrijhuis,

gevormd door een houten geraamte van zichtbare balken die rechthoeken of driehoeken vormen. Dit geraamte werd opgevuld met steen, leem of planken.

Vraag 8: **Hoeveel driehoeken tel je?**

Wandel verder door de Mombersstraat en de Piepelpoel naar het Vrijthof.



Het **GERECHTSHOF** **5** dateert van 1850 toen Tongeren de zetel werd van het Assisenhof voor de provincie Limburg. Vandaag zetelt het Hof van Assisen hier nog steeds. In andere provincies is het altijd de provinciehoofdstad waar dit Hof zetelt.

Vraag 9: **Hoe heet het beeld voor het gerechtsgebouw?**

ONZE-LIEVE-VROUWEBASILIEK Ruim drie eeuwen, van 1240 tot 1544, werd er gebouwd aan de Onze-Lieve-Vrouwebasiliek. Oorspronkelijk had de toren een spits, maar die brandde verschillende keren af. In 1877 werd de torenspits dan maar vervangen door een bijkomende verdieping. Dit gotisch superieur mooi kerkgebouw is een waar museum met prachtige schilderijen en beeldhouwwerken. Het Belfort is erkend als Werelderfgoed.

Vraag 10: **Welke kamer vind je in de Basiliek?**

Vraag 11: **Wanneer is de Basiliek open?**

Ga tussen het gerechtsgebouw en de basiliek rechts de straat in.

LUIZADO is geïnspireerd op de zuil van Jupiter, een vrijstaand Romeins monument. Archeologische overblijfselen van dergelijke zuilen zijn in Tongeren gevonden. Op deze zuil zijn twee Romeinse goden afgebeeld: Sol (zonnegod) en Juno (Jupiter's vrouw en koningin der goden). Kunstenaar Nick Ervinck liet zich inspireren door deze overblijfselen.

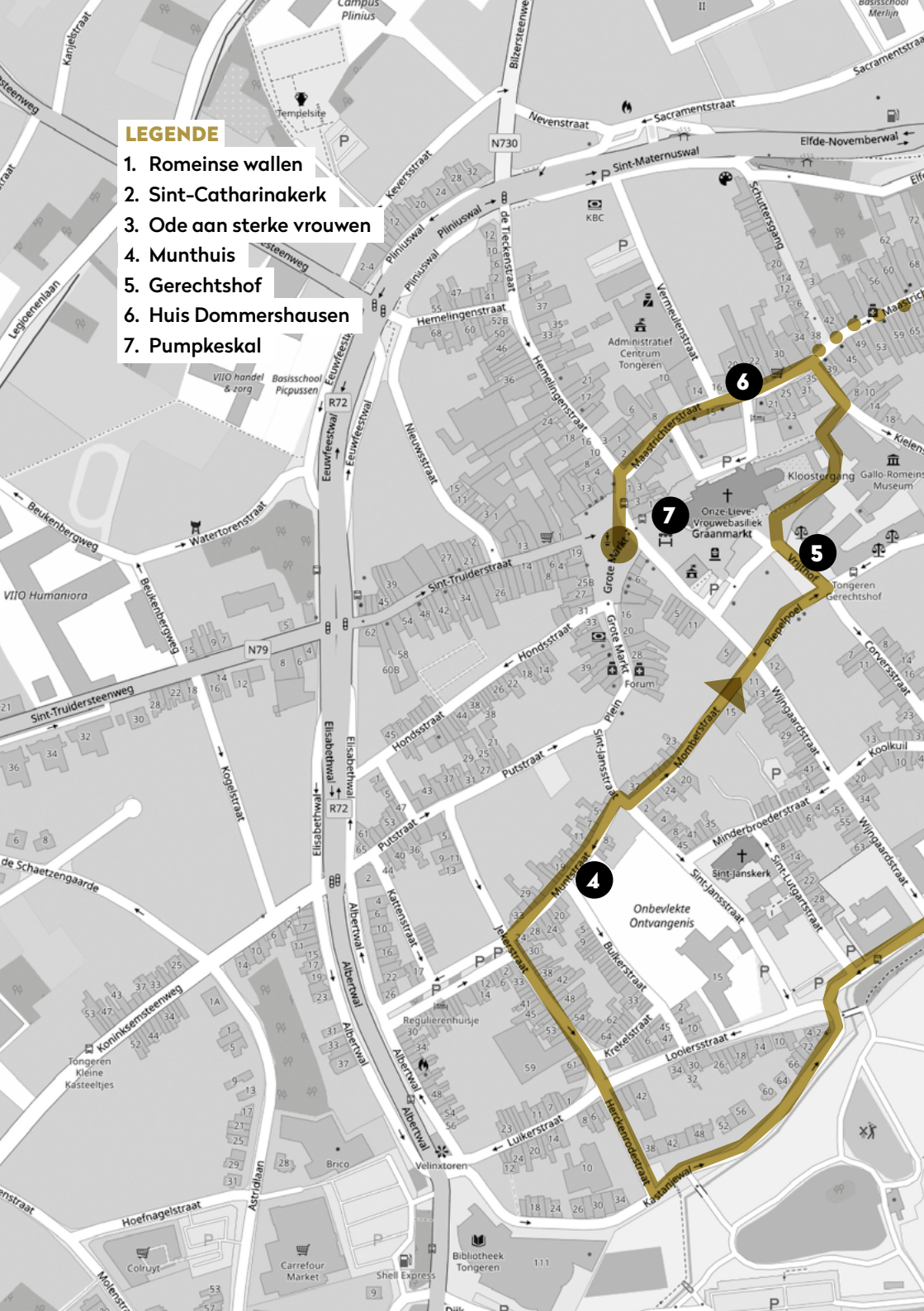


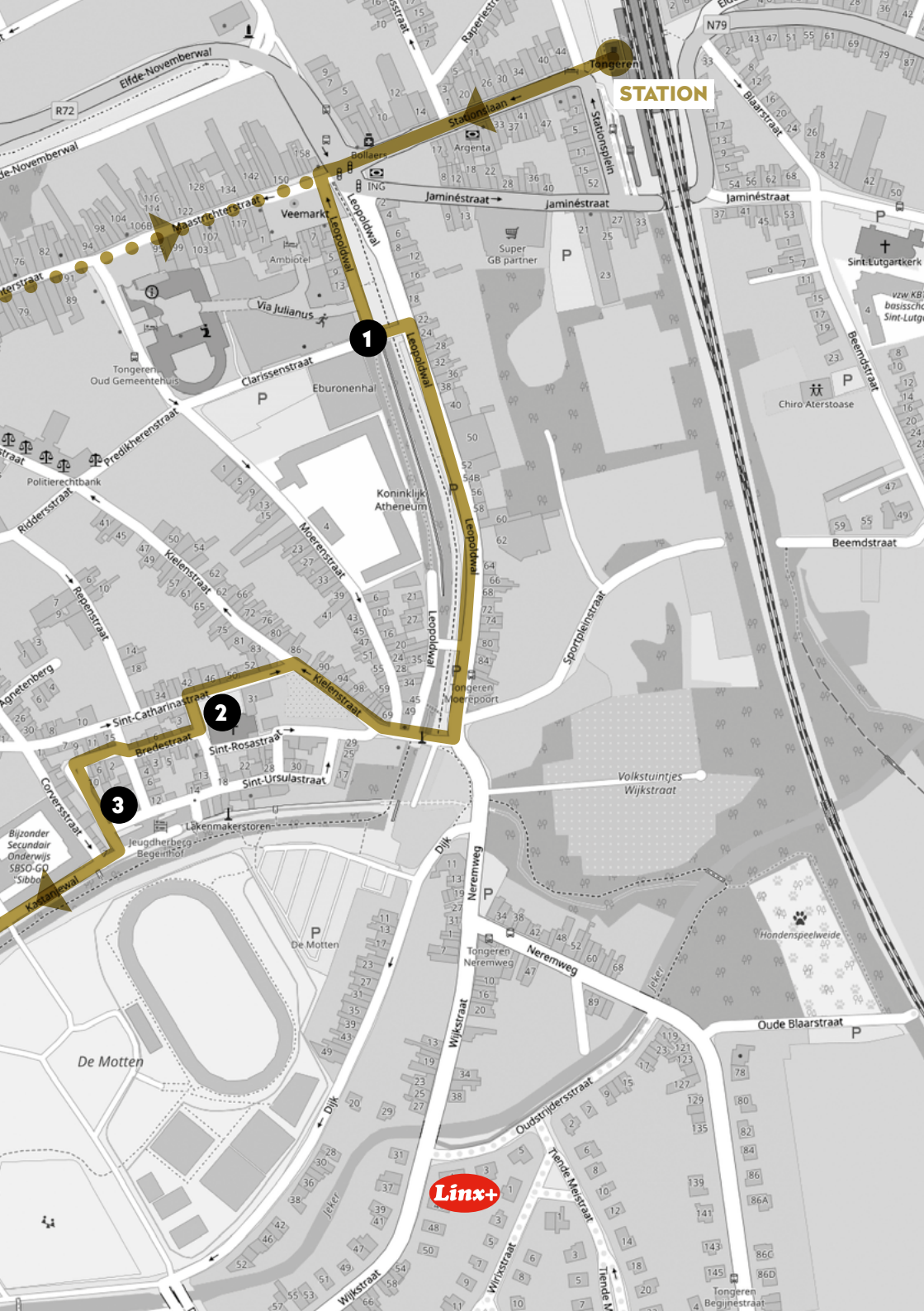
Luizado verwijst echter impliciet naar de huidige cultuurindustrie, bijvoorbeeld naar computerspellen en Hollywoodfilms, waarin een heropleving van het Grieks-Romeinse verleden en zijn mythologie merkbaar wordt. Met behulp van geavanceerde 3D-software probeert Ervinck deze neigingen op een artistieke manier te interpreteren.

Het **GALLO-ROMEINS MUSEUM** behoort vandaag tot de top van Europese archeologische musea. De basis hiervoor werd meer dan 150 jaar geleden gelegd. De belangrijkste archeologische vondsten uit de regio worden hier getoond.

Je ontdekt er de prehistorie en de wereld van de Romeinen en Galliërs. Educatieve films, maquettes en levensechte figuren in kunsthars brengen deze lang vervlogen tijden tot leven. Aan het einde van je tijdreis kan je grasduinen in het uitgebreide boekenaanbod in de museumshop.

Vraag 12: **Geef de openingsuren tijdens de schoolvakantie.**


LEGENDE
1. Romeinse wallen
2. Sint-Catharinakerk
3. Ode aan sterke vrouwen
4. Munthuis
5. Gerechtshof
6. Huis Dommershausen
7. Pumpkeskal
Onbevlekte Ontvangenis
Onze-Lieve-Vrouwebasiliek Graanmarkt
Kloostergang
Gallo-Romeins Museum
Tongeren Gerechtshof
Forum
Grote Markt
Grote Kerkstraat
Maastrichterstraat
Vermeulenstraat
Schuttersgang
Administratief Centrum Tongeren
KBC
Hemelingenstraat
de Tieckenstraat
Pliniuswal
Sint-Maternuswal
Nevenstraat
Sacramentstraat
Elfde-Novemberwal
Sint-Truidersteenweg
Watertorenstraat
Beukenbergweg
Eeuwfeestwal
Nieuwstraat
Sint-Truidenstraat
Hondsstraat
Putstraat
Sint-Jansstraat
Munthuisstraat
Pieperpoel
Vismarkt
Wingaardstraat
Minderbroedersstraat
Sint-Janskerk
Sint-Lutgartstraat
Koolkuil
Converstraat
Bulkenstraat
Krekelstraat
Looiersstraat
Herckenrodestraat
Kazanjewal
Luikerstraat
Jeukerstraat
Kattenstraat
Albertwal
Elisabethwal
Kogelstraat
Koninksemsteenweg
Tongeren Kleine Kasteeltjes
Regulierenhuisje
Velinxtoren
Brico
Hoefnagelstraat
Astridlaan
Colruyt
Carrefour Market
Shell Express
Bibliotheek Tongeren
Legioenenlaan
Kanjelstraat
Campus Plinius
Tempelsite
Blizersteenweg
Keverstraat
Sacramentstraat
Basisschool Merlijn
VIIO handel & zorg
Basisschool Picpussen
VIIO Humaniora
N730
N79
R72
1
2
3
4
5
6
7


STATION
1
2
3
Tongeren
Stationslaan
Stationsplein
Jaminéstraat
Leopoldwal
Maastrichterstraat
Veemarkt
Ambiotel
Bollaert
ING
Argenta
Super GB partner
Via Julianus
Tongeren Oud Gemeentehuis
Clarissenstraat
Eburonenhal
Predikherenstraat
Politierechtbank
Ridderstraat
Koninklijk Atheneum
Moerenstraat
Kielenstraat
Repenstraat
Agnetenberg
Sint-Catharinastraat
Bredestraat
Sint-Rosastraat
Sint-Ursulastraat
Conversstraat
Lakenmakerstoren
Jeugdherberg Begijnhof
Bijzonder Secundair Onderwijs SBSO GO 'Sibbo'
Kadaniewal
De Motten
Tongeren Moerepoort
Sportpleinstraat
Volkstuintjes Wijkstraat
Dijk
Neremweg
Tongeren Neremweg
Wijkstraat
Oudstrijdersstraat
Tiende Meistraat
Linx+
Jeker
Hondenspeelweide
Oude Blaarstraat
Blaarstraat
N79
R72
Elfde-Novemberwal
Sint-Lutgartkerk
Chiro Aterstoase
Beemdstraat
Tongeren Begijnestraat

Het werk **TO THE POINT** verwijst naar de gelaagdheid van Tongeren. Het Romeinse niveau ligt inmiddels op enkele meters diepte. De pijl verwijst dan ook symbolisch naar het punt van waaruit onze geschiedenis (maar ook onze toekomst) vertrekt … 'To the Point' in de betekenis van 'kom ter zake'.

Wandel voorbij het museum links de Kielenstraat in.
Aan het einde van de straat gaan we links de Maastrichterstraat in.



HUIS DOMMERSHAUSEN 6
beslaat eigenlijk twee herenhuizen: het merkwaardig laatgotisch diephuis op nummer 26 dateert uit de 16de eeuw en bleef gespaard tijdens de stadsbrand van 1677. Het aanpalend gedeelte op nummer 28 is van recentere datum. De voorgevel in neobarok heeft een houten winkelpui van rond 1900. De naam van het huis herinnert aan de industrieel Antoine Dommershausen die er in 1900 een fabriek van behangpapier uitbaatte. Hij kocht blanco rollen bij een fabrikant en bedrukte die in Tongeren met allerlei motieven.

Vraag 13: **Hoe werd het geraamte opgevuld?**

"Nicolaas Theelen, stichter van Het Belang van Limburg, woonde en werkte hier van 1890 tot 1918." Dat staat te lezen op een fraai bordje op een blinde muur van de oude Standaard Boekhandel aan de **MAASTRICHTERSTRAAT 8**. Die muur wordt in 2018 gesloopt, samen met het hele pand. De nieuwe eigenaar, de stad Tongeren, wil het daarachter verscholen pand blootleggen, deel van een oud kanunnikhuis en het verhaal vertellen van de plek waar Nicolaas Theelen leefde. Tegelijk ontstaat zo in de hart van de oudste stad een plek voor meer groen.

Vraag 14: **Hoe heet de eerdere (vrijwel onbekende) keizer?**

Wandel zeker even tussen de gebouwen in.



AMBIORIX De beroemdste (en beruchtste?) inwoner van Tongeren kreeg de meest prominente plek in de stad: midden op de Grote Markt. Het imposante bronzen beeld uit 1866 van Eburonenkoning Ambiorix eert de memorabele overwinning op de Romeinen in 54 v.C. Niet voor niets noemde Julius Caesar de Belgen de dappersten aller Galliërs. Ambiorix poseert in Germaanse klederdracht, met een strijdbijl als weapon of choice en een draken-helm. Zijn voeten vertrappelen de wapens van de verslagen Romeinse tegenstanders.

Vraag 15: **Waarvoor werd er ruzie gemaakt?**

SCHOENEN AMBIORIX is een Belgisch schoenenmerk in de hogere kwaliteitsklasse. In1895 begon Louis Steyns een schoenmakerij in Verviers. De familie Steyns verplaatste haar industriële activiteiten in 1907 naar Tongeren. Het bedrijf had haar grootste personeelsbestand in de jaren 1950 toen er 250 personen werkten.

In 1999 werd de schoenenfabriek, die haar werknemersaantal had zien dalen tot zowat tachtig, verkocht door Georges Steyns, kleinzoon van de stichter. Sinds januari 2007 geeft de familiale groep Vavedin leiding aan het bedrijf. In 2009 kreeg het de titel van Gebrevetteerd Hofleverancier van België.

Voor de 125ste verjaardag ging Peter Vavedin in zee met de Limburgse tattooartiest Tom Maassen. In de zool en het bovenleder van een speciale collectie tekende hij met zijn naald een pioen, zijn favoriete bloem en symbool voor liefde, geluk en voorspoed.

Vraag 16: **Hoeveel schoenen worden er jaarlijks geproduceerd?**

Vanaf het standbeeld van Ambiorix lopen we terug de winkelstraat in (Maastrichterstraat). Daar kan je even kuieren langs de verschillende winkeltjes, om uiteindelijk aan te komen bij de toeristische dienst of Julianus Shopping.



PUMPKESKAL **7** is dialect voor roddelende vrouwen. Beeldhouwer Geeraard Moonen maakte dit bronzen beeld van drie roddelende vrouwen rond een waterpomp op het Hospitaalplein.

Vraag 17: **Aan één van de dames is iets opmerkelijk. Wat?**

Van hieruit wandelen we door JULIANUS SHOPPING terug naar het station en eindigt de zoektocht.

We hopen dat je het aangename en leerrijke ervaring vond. Bedankt en tot één van onze volgende activiteiten.

2 EXTRA TONGEREN-TIPS



ROMEINSE TEMPELSITE

Aan de noordrand van Tongeren stond in een ver verleden een indrukwekkende tempel. Het was één van de imposantste in de wijde omgeving. Aan welke Romeinse godheid de tempel was gewijd en of hij werd gebruikt voor de keizercultus, is tot op vandaag niet duidelijk. Maar op basis van de resterende bouwsporen krijg je een realistisch beeld van de originele site.

Keverstraat 1, of via de trap aan de Romeinse muur op de Caesarlaan.



Bedrijfsbezoek aan de **SCHOENENFABRIEK AMBIORIX**

In 1895 startte Louis Steyns een schoenmakerij in Tongeren. Hieruit groeide een fabriek die vandaag 100.000 paar schoenen per jaar produceert. Sinds 2007 is de enige schoenfabriek van België in handen van de familie Vavedin. Op een rondleiding ontdekt u hoe de schoenen vandaag nog met de grootste vakmanschap worden gemaakt.

Prinsenweg 10 / tel: 012 45 92 10 / info@ambiorix.be / www.ambiorix.be

STRAATNAMEN

1: Leopoldwal
2: Kielenstraat
3: Aan de Motten
4: Jekerstraat
5: Maastrichterstraat
6: Momberstraat
7: Vrijthof
8: Graanmarkt
9: Maastrichterstraat
10: Grote Markt
11: Hospitaalplein
12: Julianusplein

VRAAG & ANTWOORD

Vraag 1: P. Valentinus
Vraag 2: antiekmarkt
Vraag 3: Begijnhofkerk
Vraag 4: 41
Vraag 5: St-Ursula
Vraag 6: € 3
Vraag 7: de naam
Vraag 8: 184
Vraag 9: Ruiter met twee giganten
Vraag 10: schatkamer
Vraag 11: Dinsdag t.e.m zondag van 10-17 uur
Vraag 12: van 10-18 uur
Vraag 13: steen, leem of planken
Vraag 14: Flavius Claudius Julianus
Vraag 15: graan
Vraag 16: 100.000
Vraag 17: 6 vingers

Bedenkingen

Bedenkingen



BESTEL OOK ONZE ANDERE ANDERS BEKEKEN BOEKJES

KORTRIJK ANDERS BEKEKEN

Over textielbaronnen, begijnen en beluiken.

OOSTENDE ANDERS BEKEKEN

Over Leopold II, street art en de Rode Vloot

TOER DEN BOUGIE IN BORGERHOUT

De strijd voor het algemeen stemrecht

MECHELEN ANDERS BEKEKEN

Een rondrit van 100 km: van Carolus bier tot Jack-Op, langs Pallieter en De Witte, brouwers, bus- en autobouwers, groente-telers, diamantbewerkers en kaasmakers...

BESTELLEN?

Eén adres: **www.linxplus.be**. Digitale versies kan je downloaden via de link. Papieren versies krijg je op aanvraag thuisgestuurd.

Linx+

COLOFON

Linx+ vzw
Hoogstraat 42
1000 Brussel

02 289 01 80

info@linxplus.be

www.linxplus.be

www.linxplus.be/nieuwsbrief

www.facebook.com/linxplus

www.instagram.com/linxplus

Ontvang onze tips voor je vrije tijd

Benieuwd naar het andere vrijetijdsaanbod van Linx+? Abonneer je via onze website op de digitale nieuwsbrief en ontvang elke maand verse tips in je mailbox.

v.u.: Caroline Copers
Hoogstraat 42, 1000 Brussel
Concept & vorm: Linx+ / 2020

Vlaanderen
verbeelding werkt

KEN JE ONZE ANDERS BEKEKEN-WANDELINGEN AL?

Aalst / Antwerpen / Bergen / Blankenberge / Borgerhout / Brugge / Brussel / Charleroi / Genk / Gent / Hasselt / Koekelberg / Leuven / Luik / Mechelen / Molenbeek / Oostende / Turnhout / ...

Met kant en klare stadswandelingen en fietstochten serveert Linx+ je de geschiedenis van de gewone man en vrouw. Stap voor stap, omdat die geschiedenis compleet vergeten wordt. Met onze wandelingen gaan we voorbij aan het anekdotische en komen we tot wat voor Linx+ de essentie is: de emancipatie van de kleine man en vrouw. Saaie tochten? Neen, absoluut niet. Architectuur, kunst én het culinaire doen we tegelijk in uw soep. Er is elke maand een wandeling waarop je individueel kan inschrijven. Op aanvraag organiseren we onze wandelingen en fietstochten ook voor groepen.